

Sobre l'adverbi «molt»

CARLES RIERA

L'anglès usa l'adverbi *really* per a emfatitzar. Aquest ús, en general, és equivalent al del nostre adverbi *molt*.

Exemples: *The pasta was really good* = *La pasta era molt bona*.

I really doubt he is coming = *Dubto molt que vingui*.

These films really frighten me = *Aquestes pel·lícules m'espanten molt*.

Ara bé, en català hi ha uns quants verbs, concretament els anomenats auxiliars (*voler, poder, caldre, soler*, i potser algun altre), que no poden anar modificats per l'adverbi *molt*; quan convé, doncs, d'expressar el valor de *molt* (o sigui, 'en grau considerable', com diu el diccionari), tenim diferents opcions:

- fer servir una locució equivalent a *molt*; per exemple, *de debò, de veritat*, etc.;
- canviar el verb auxiliar per un altre d'equivalent que admeti l'adverbi *molt*;
- afegir després de *molt* un altre adverbi, de manera que aquell sigui un modificador d'aquest; per exemple, *molt bé, molt ben*, etc.
- prescindir de *molt*.

Vegem una colla d'exemples, recollits d'escrits catalans recents, que creiem que han de ser esmenats d'acord amb el que acabem d'expressar.

1. Amb el verb *voler*

Vull molt que vinguis (angl.: *I really want you to come*) → *De debò vull que vinguis* o *Tinc moltes ganes que vinguis* o *Desitjo molt que vinguis*.

Saps que ara vull molt que en parlem, oi? → *Saps que ara vull de debò que en parlem, oi?*

Prenem un cafè i ella fuma —li queda aquest vici— i jo m'hi escarrasso molt, vull molt que rigui → ... *i jo m'hi escarrasso molt, tinc moltes ganes que rigui*.

La gent vol molt que l'escoltis (*People really want you to listen to them*) → *La gent vol que de veritat l'escoltis*.

En demanaré unes de noves al rata del meu pare; vol molt que jugui, però no li agrada gastar-se'n ni cinc → ... *al rata del meu pare; té moltes ganes que jugui, però no li agrada gastar-se'n ni cinc*.

Volia molt que l'eduquessin bé → *De debò volia que l'eduquessin bé*.

Voldré molt que m'ensenyis les teves fotos del casament → *M'agradarà molt que m'ensenyis les teves fotos del casament*. O bé: *Em farà molt de goig que m'ensenyis ...*

Mentrestant ja no estava tan segura de voler molt que la tia Glenda continués dormint → *Mentrestant ja no estava tan segura de voler de debò que la tia Glenda continués dormint*.

La meva mare volia molt que en el seu enterrament no hi hagués corones de flors → *La meva mare desitjava molt que en el seu enterrament ...*

... *perquè balles / el ball del fènix, de les falles / dels 14 anys ja es veia tant / que volien molt que em fes gran / que jo m'hi vaig posar ...* (Enric Casassas, «Ui, no sé pas com m'ho faré», dins *La cosa aquella*, Empúries, col·lecció «El ventall de poesia», 15, Barcelona 1991) → ... *que pretenien que em fes gran ...*

Voldria molt que no es perdera el palau de Quartell i que la recuperació del de Vives de Canyamàs de Benifairó fóra una realitat (El Periódico de aquí. com, 26 de gener del 2016) → *De debò voldria que no es perdera ...* O bé: *Realment voldria que no es perdera ...*

2. Amb el verb *poder*

Em puc molt equivocar → *Em puc molt ben equivocar* o, prescindint de *molt*, *Em puc ben equivocar*, o *Em puc equivocar d'allò més*, o, és clar, *Em puc equivocar molt*.

Em puc molt imaginar com se sentia → Em puc (molt) ben imaginar com se sentia.

Jo no tinc tendència política, però et puc molt assegurar que els de la CUP han anat explicant les raons de la seva postura → Jo no tinc tendència política, però et puc (molt) ben assegurar que ...

Puc molt recomanar la sèrie de televisió «Lost» («Perdidos») → Puc (molt) ben recomanar¹...

Però fa relativament pocs anys que en seguim els cicles i pot molt ser que passi el que dius, que hi hagi cicles superposats → ... els cicles i pot molt ben ser que passi el que dius ...

3. Amb el verb caldre

Cal molt que la migdiada no sigui de més de trenta minuts → Convé molt que la migdiada ...

Alice ens va assegurar que ens necessitàveu aquí de la mateixa manera que a ella li calia molt que la Kachiri fos en un altre lloc → ... de la mateixa manera que a ella de debò li calia que la Kachiri fos en un altre lloc.

Caldrà molt la participació activa del visitant a fi d'anar resseguint l'itinerari → De veritat caldrà la participació activa del visitant ...

4. Amb el verb soler

Aquests resultats electorals solen molt inspirar les polítiques que caldrà seguir → Aquests resultats electorals solen molt sovint inspirar les polítiques que caldrà seguir.²

1. Vegem unes parèmies amb hipèrbaton, o sigui amb canvi d'ordre dels elements: «Ase amb somera, ni gallina voladera, no podrà molt durar» (per «no podrà durar molt»), «Ase amb somera, ni dona finestrera, no podrà molt durar», «Ase amb somera, ni mossa aiguadera, no podrà molt durar».

2. Un cas de català antic amb hipèrbaton: *Fengint ésser mercader entrí en lo palàcio de Licomedes... portant toques e joyes de diverses maneres que solen molt les dones estimar* (text de 1494; sense hipèrbaton seria: *que les dones solen estimar molt*).

ADDENDA: el verb saber i el pronom o adverbi molt

En aquesta nota ens hem referit a l'adverbi *molt*. Ara en l'addenda volem comentar un cas particular sobre la correcció del qual a vegades hom dubta. Així, cal tenir present que el mot *molt* col·locat darrere el verb *saber* pot tenir valor de pronom (o sigui, *saber molt*, equivalent a dir *saber moltes coses*; semblantment, *saber poc* equival a dir *saber poques coses*), o pot tenir valor d'adverbi (com ara en *saber-ne molt*, equivalent a dir *saber molt d'això* o *d'una cosa*; semblantment, *saber-ne poc* equival a dir *saber poc d'això* o *d'alguna cosa*). Hi ha qui dubta de la correcció d'una construcció com ara *saber molt*, pensant-se que ha de ser *saber moltes coses*. Però els exemples següents contradiuen clarament tal suposició:

setciències: m. i f. Persona que presumeix de saber molt (GDLC, DIEC2).

mestretites: m. i f. Persona que presum de saber molt (GDLC); m. i f. Persona que presumeix de saber molt (DIEC2).

saber del llim de les olles (refrany): saber molt, ésser experimentat (M. Teresa Espinal, *Diccionari de sinònims de frases fetes*, p. 1233).

saber i no ser gat (loc.): S'aplica a qui presumeix de saber molt sense ser aixina (*Diccionari general de la llengua valenciana*).

saber-ne un niu (loc.): saber-ne molt (DIEC2, s.v. *saber*).

Trobem casos paral·lels amb *massa*³ (pronom i adverbi) i *gaire*⁴ (adverbi), igualment amb el verb *saber*. ♦

3. Exemples de *saber massa* (en què *massa* és un pronom que significa 'massa coses'): *qui es pensa saber massa, té el cap de carabassa* (refrany), *tant se perd per saber massa com per massa poc* (refrany); *ui!, xiqueta, tu vols saber massa!* Exemples de *saber-ne massa* (en què *massa* és adverbi): *Això és no saber-ne, d'esporgar, o saber-ne massa. Vet aquí el dilema: saber-ne poc o saber-ne massa. L'artista barroc utilitza sense mesura tots els recursos del seu art, ignora la temença de caure en l'artifici, s'hi llança deliberadament, mai no té por de «saber-ne massa» (Enciclopèdia Catalana, s.v. *el Barroc*).*

4. Exemples de *saber gaire*: *Començo a escriure sense saber gaire què dir-te. Sense saber gaire com hem guanyat el premi Pica d'Estats, ... Sense saber gaire bé per què ha arribat aquest comentari al meu blog. Sense saber gaire per què, un cèlebre escriptor alemany, Gustav Von Aschenbach, arriba a Venècia.*